

Stanowisko w sprawie gazu łupkowego, ropy łupkowej, metanu z pokładów węgla oraz szczelinowania hydraulicznego

My, koalicja organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska oraz zdrowia, mamy poważne obawy co do metody szczelinowania hydraulicznego (fracking) w pozyskiwaniu gazu łupkowego, ropy łupkowej i metanu z pokładów węgla (MPW) w Europie. W szczególności, ze względu na jego wpływ w następujących aspektach:

- **Klimat:** nie ma zgody wśród naukowców, co do tego że niekonwencjonalny gaz (np. z łupków oraz MPW), będzie miał znacząco niższą całkowitą emisję gazów cieplarnianych w porównaniu do innych tradycyjnych paliw kopalnych (np. węgiel);
- **Energia:** rozwój pozyskiwania gazu łupkowego i MPW odbędzie się kosztem tańszych i bezpieczniejszych strategii oszczędzania energii i przyspieszenia przejścia do energii odnawialnej i redukcji emisji gazów cieplarnianych;
- **Zanieczyszczenie wody:** szczelinowanie hydrauliczne może spowodować skażenie wód powierzchniowych i podziemnych (w tym wody pitnej) toksycznymi substancjami chemicznymi stosowanymi w płynie szczelinującym¹ i zwiększenie stężenia w wodzie metanu, niebezpiecznych i radioaktywnych substancji, które naturalnie występują w łupkach i pokładach węgla;
- **Zużycie wody:** szczelinowanie hydrauliczne związane jest z zatłaczaniem ogromnych ilości słodkiej wody pod ziemię, której znaczna część jest nie do odzyskania lub zanieczyszczona, bo ogromne ilości słodkiej wody są wymagane w operacjach szczelinowania. To stworzy znaczne naciski społeczne i środowiskowe, co najmniej na szczeblu lokalnym i regionalnym, zwłaszcza w regionach dotkniętych niedoborem wody;
- **Zanieczyszczenie powietrza:** eksploatacja gazu niekonwencjonalnego powoduje emisję prekursorów sadzy i smogu, pyłu, metanu oraz gazu ziemnego;
- **Zanieczyszczenie gleby:** szczelinowanie hydrauliczne niesie ze sobą ryzyko wycieków z zanieczyszczonych osadników, ścieków i niekontrolowanych emisji gazu z odwiertu;
- **Użytkowanie gruntów:** szczelinowanie hydrauliczne zakłóca krajobraz i oddziałuje na obszary wiejskie i chronione;
- **Hałas:** rozwój eksploatacji gazu łupkowego generuje zanieczyszczenie hałasem ze sprzętu i środków transportu, które oddziałuje na mieszkańców, zwierzęta gospodarskie i organizmy dziko żyjące;
- **Aktywność sejsmiczna:** szczelinowanie hydrauliczne zwiększa ryzyko wystąpienia trzęsienia ziemi, które z kolei zwiększa zagrożenie uszkodzenia i przecieku gazu z odwiertu;
- **Łączny, zdrowotny i środowiskowy, wpływ na społeczności i pracowników górnictwa gazu niekonwencjonalnego:** na przykład szczelinowanie hydrauliczne powoduje dodatkowe narażenie na toksyczne substancje chemiczne;
- **Społeczno-ekonomiczne oddziaływania na społeczności:** szczelinowanie hydrauliczne może prowadzić do gwałtownych wzrostów i głębokich spadków w cyklach gospodarki lokalnej, podkopując bardziej zrównoważone jej gałęzie jak rolnictwo i turystyka.

¹ Lotne związki organiczne; kancerogeny, mutageny, substancje toksyczne dla rozrodu; substancje trwałe, ulegające bioakumulacji i toksyczne (PBT), substancje powodujące zaburzenia endokrynologiczne

Wszystkie te efekty mają bezpośredni i pośredni wpływ na zdrowie pojedynczych osób i społeczeństwa. Wiele z tych oddziaływań ma nie tylko lokalny zasięg, ale mogą być odczuwalne w regionie, a nawet na całym świecie. Bez całościowej oceny naukowej wpływu szczelinowania hydraulicznego, boom gazu niekonwencjonalnego byłby eksperymentem na niespotykaną skalę na środowisku i zdrowiu ludzi.

Należy następnie zauważyć następujące fakty:

1. W celu ograniczenia globalnego ocieplenia poniżej 1,5 stopnia Celsjusza, a tym samym zapobiegnięcia niebezpiecznym zmianom klimatu, paliwa kopalne muszą być wycofane jak najszybciej. Uważamy, że energia odnawialna, oszczędzanie energii oraz znaczna redukcja emisji CO₂ stanowią jedyną realną ścieżkę do zrównoważonej ekologicznie i zdrowotnie przyszłości. Eksploatacja niekonwencjonalnych paliw kopalnych, takich jak gaz łupkowy, ropa łupkowa i metan z pokładów węgla zwiększy całkowitą emisję gazów cieplarnianych, ponieważ dalszy rozwój tych paliw spowoduje wzrost światowego uzależnienia od nich, a tym samym spowolni wdrażanie na dużą skalę czystych ekologicznie zasobów energii odnawialnej i oszczędzania energii.
2. Szczelinowanie hydrauliczne jest działaniem wysokiego ryzyka, które wpływa na zdrowie ludzi i środowisko naturalne. Szczelinowanie hydrauliczne dla eksploatacji niekonwencjonalnych paliw kopalnych koliduje z zaangażowaniem UE w osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony środowiska, jak zawarto w art 37 Karty Praw Podstawowych. Również artykuł 35 Traktatu zobowiązuje UE do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego we wszystkich unijnych politykach i działaniach. UE ma za zadanie rozwijać politykę ochrony środowiska w oparciu o "zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego, naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła i na zasadzie „zanieczyszczający płaci”." (art. 191, Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej). Dlatego uważamy, że rozwój eksploatacji gazu ze złóż niekonwencjonalnych w UE stoi w sprzeczności z unijnymi zobowiązaniami traktatowymi.
3. Wierzymy, że wyżej wymienione zasady zostały naruszone z powodu braku:
 - Kompleksowej i szczegółowej **analizy** wykonanej przez niezależny **podmiot ram regulacyjnych UE**, a dotyczy to zarówno fazy eksploracji jak i eksploatacji;
 - Sekcji w **Ramowej Dyrektywie Wodnej** lub powiązanych z nią aktach prawnych (np. dotyczących wód podziemnych, czy środowiskowych norm jakości) uwzględniających specyfikę szczelinowania hydraulicznego;
 - Badań naukowych nad zanieczyszczeniem powietrza i długoterminowymi skutkami zdrowotnymi związanymi ze szczelinowaniem hydraulicznym ;
 - Badań naukowych nad związaniem ze szczelinowaniem hydraulicznym zanieczyszczeniem wód i długoterminowymi skutkami zdrowotnymi (zarówno zanieczyszczenia ze strony naturalnie występujących substancji niebezpiecznych i radioaktywnych, uwalnianych w procesie szczelinowania hydraulicznego, jak i ze strony metanu i innych zanieczyszczeń z płynu szczelinującego oddziaływujących z produktami dezynfekującymi wodę itp.), ;
 - Pełnej oceny zdolności wszystkich stosownych oczyszczalni ścieków we wszystkich krajach objętych szczelinowaniem hydraulicznym do uzdatnienia płynu szczelinującego, oraz kosztów uzdatniania wody na podstawie zasady "zanieczyszczający płaci";
 - Pełnej oceny zdolności do **monitorowania i egzekwowania organów** państw członkowskich we wszystkich innych obszarach oddziaływania;
 - Naukowej oceny **transgranicznych** zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem wody i powietrza, z konsultacjami publicznymi;

- Zielonej **Księgi Komisji** Europejskiej z pełnym publicznym udziałem wszystkich zainteresowanych stron, na tematy dotyczące wpływu działań związanych ze szczelinowaniem hydraulicznym, które nie są objęte istniejącymi regulacjami UE;
 - Jasnego i wiążącego zestawu dokumentu referencyjnego dla **najlepszych dostępnych technologii (BREF)** dla operatorów szczelinowania hydraulicznego.
4. Do tej pory nie ma spójnego procesu w Europie, który właściwie włącza obywateli i społeczności w podejmowanie decyzji związanych z gazem łupkowym, ropą łupkową lub metanem z pokładów węgla. Wolne i w pełni poinformowany konsensus lokalnych społeczności nie jest stosowany w większości projektów szczelinowania hydraulicznego zarówno przed fazą eksploracji jak i eksploatacji, podczas gdy powinien być on umieszczony w centrum dyskusji.
5. Firmy zaangażowane w szczelinowanie hydrauliczne nie ujawniają wyczerpującego i szczegółowego wykazu stosowanych substancji chemicznych dla każdego projektu, co sprawia, że niemożliwa jest ocena zagrożeń środowiskowych i zdrowotnych eksploracji i eksploatacji (w tym skutków długoterminowych). Obecnie różne terminy i wymogi w rozporządzeniu REACH oznaczają, że informacje na temat substancji chemicznych nie są od razu powszechnie dostępne i regulacje REACH dla szczelinowania hydraulicznego mogą nie wejść w życie przez dłuższy czas.

Dopóki wszystkie te problemy są odpowiednio opisane, uważamy że dalsze działania odnośnie gazu łupkowego, ropy łupkowej i metanu z pokładów węgla nie powinny być realizowane. Apelujemy do wszystkich państw członkowskich o zawieszenie wszystkich realizowanych działań, o uchylenie pozwoleń i zakazanie jakichkolwiek nowych projektów, czy to eksploracji czy eksploatacji.

Komisja, jako strażnik traktatów, powinna zapewnić aktualną i pełną zgodność prawa Państw Członkowskich ze wszystkimi przepisami UE, które odnoszą się do gazu łupkowego, ropy łupkowej i metanu z pokładów węgla i przedstawić wnioski legislacyjne, aby doprecyzować aspekty które jeszcze nie są skutecznie uregulowane w prawie unijnym.

Apelujemy również do UE, jej państw członkowskich i europejskich instytucji finansowych, aby zaprzestać wsparcia finansowego i politycznego dla przedsięwzięć dotyczących gazu łupkowego, ropy łupkowej i metanu z pokładów węgla. Wszelkie finansowe i polityczne wsparcie dla przedsięwzięć dotyczących gazu łupkowego w krajach Globalnego Południa powinna być przekierowywana w stronę produkcji i promocji odnawialnych źródeł energii oraz oszczędności energii, zgodnie z Milenijnymi Celami Rozwoju.

Aby uzyskać więcej informacji, skontaktuj się z:

Antoine Simon, Friends of the Earth Europe
Tel: +32 (0) 2 893 10 18, Mob: +32 (0) 486 685 664, email: antoine.simon@foeeurope.org

Geert De Cock, Food and Water Europe
Tel: +32 (0) 2 893 10 45, Mob: +32 (0) 484 629 491, email: gdecock@fweurope.org

Lisette van Vliet, Health and Environment Alliance
Tel: +32 (0) 2 234 36 45, Mob: +32 (0) 484 614 528, email: lisette@env-health.org

Tara Connolly, Greenpeace
Tel: +32 (0) 2 274 19 21, Mob: +32 (0) 477 790 416, email: tara.connolly@greenpeace.org



April 24, 2012

Supported by:



France



France



Germany



France



France



Europe/Poland



Bulgaria



Bulgaria



Europe



USA



Spain



Europe



USA



Poland



England, Wales, Northern Ireland



Ireland



South Africa



France



Austria



Bulgaria



Europe



Sweden



a toxics-free future International



Austria



France



Netherlands



Netherlands



Australia



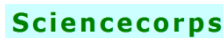
France



France



Germany



USA



International



Central and Eastern Europe



Friends of the Earth

Ireland



Amigos de la Tierra

Spain



Scotland